

Tynki wewnętrzne

Heiz Freudenburg

Tłumaczył Bronisław Bartkiewicz

Tynki wewnętrzne mają jako cel główny upiększenie pomieszczenia, przy czym gładkie i równe powierzchnie otynkowanych ścian mogą służyć jako podłoże do dalszego formowania, np. przez malowanie, tapetowanie lub okładanie. Kolejną funkcją tynków jest okresowe przejmowanie podwyższonej zawartości wilgoci w pomieszczeniu. oraz poprawa izolacyjności termicznej, dźwiękochłonnej i przeciwpożarowej.

Zdolność tynków wewnętrznych do absorpcji pary wodnej zależy od właściwości ich powierzchni i struktury. Z tego powodu grubość tynku powinna wynosić co najmniej 10 mm, a zaprawa tynkarska powinna zawierać możliwie mało cementu, gdyż tynki cementowe prawie nie wchłaniają wilgoci. Znacznie korzystniejsze są pod tym względem tynki na zaprawie wapiennej lub gipsowej.

Rozróżnia się następujące rodzaje tynków wewnętrznych:

- tynki, spełniające wymagania podstawowe;
- tynki, spełniające wymagania dodatkowe, jak np. tynk o podwyższonej odporności na ścieranie i tynki do pomieszczeń wilgotnych;
- tynki do celów specjalnych, np o podwyższonej izolacyjności cieplnej, tynki ognioodporne i o podwyższonym pochłanianiu promieniowania.

Obok tradycyjnych tynków wewnętrznych rozpowszechnia się ostatnio zastosowanie tynków prefabrykowanych.

Zaprawy tynkarskie zależnie od rodzaju środka wiążącego dzieli się na następujące grupy:

- P I - wapno palone, wapno hydratyzowane, wapno hydrauliczne,
- P II - wapno silnie hydrauliczne, mieszanka wapienno-cementowa, zaprawa tynkarska,
- P III - zaprawy cementowe,
- P IV - gipsy budowlane,
- P V - zaprawy anhydrytowe.

Skład, wymagania stawiane tynkom, dobór proporcji składników w mieszaniu i sporządzanie tynku regulowane są normami "Tynk; tynki z zapraw z mineralnymi środkami wiążącymi, wykonanie". Skład tynku dobiera się zależnie od wymagań i od właściwości podłoża. Sporządzenie zaprawy z odpowiednim środkiem wiążącym i substancjami dodatkowymi, właściwymi dla wybranej grupy powinno odbywać się zgodnie z normami. Ostatnio coraz częściej znajdują zastosowanie gotowe zaprawy tynkarskie. Grubość tynku powinna wynosić 15 mm, przy czym dopuszczalna lokalnie najmniejsza grubość tynku nie powinna spadać poniżej 10 mm. Przy jednowarstwowych tynkach wewnętrznych z zapraw prefabrykowanych wystarczająca jest grubość średnia 10 mm (minimalna grubość powinna wynosić co najmniej 5 mm).

Wskazówki praktyczne

Przed nakładaniem tynku zaleca się sprawdzić cechy podłoża i jego właściwości. Mur powinien być dostatecznie wysuszony; powierzchnię przeznaczoną do tynkowania należy oczyścić z pozostałości poprzedniej zaprawy i pyłu. Podłoża silnie wchłaniające wodę i gładkie powierzchnie betonowe należy wstępnie przygotować (np. przez natrysk zaprawy, ułożenie podkładu polepszającego przyczepność), lub rozpięcie podkładu nośnego.

Tynki wewnętrzne można nakładać ręcznie, lub maszynowo. Przy tradycyjnym sposobie tynkowania ścian zaprawę narzuca się w pola, utworzone przez przymocowane wcześniej do ścian łąty tynkarskie (listwy z tynku lub gipsu, kątowniki narożne) na warstwę podtynkową i zgarnia nadmiar, używając szablonu, łąty lub zwykłej deski. Następnie powierzchnię tynku dociera się stosownie do wymagań, lub nanosi jeszcze 2 - 5 mm warstwę powierzchniową (tynk gładki) i wygładza packą lub kielnią. Jeżeli

używa się tynków prefabrykowanych, np. gotowego tynku gipsowego, materiał nanosi się używając packi stalowej (packa do nanoszenia), którą dociska się silnie zaprawę do podłoża. Po wyrównaniu powierzchni łata do usuwania nadmiaru lub dużą packą drewnianą powierzchnię wygładza się ostatecznie.

W przeważającej liczbie przypadków tynki wewnętrzne nanosi się obecnie maszynowo, szczególnie od czasu rozpowszechnienia gotowych do maszynowego nakładania tynków gipsowych. Doprowadzoną do miękko-plastycznej konsystencji zawiesinę gipsową natryskuje się na podłoże, używając głowicy natryskowej, która pod działaniem sprężonego powietrza rozprowadza gips równomiernie i na potrzebną grubość. Na zakończenie nadmiar usuwa się łata, lub packą. Po czasie, potrzebnym na rozpoczęcie twardnienia powierzchni tynku lekko się zwilża, wygładza packą filcową i ostatecznie wyrównuje kielnią gładzącą.

Literatura

PN-90/B-14501. Zaprawy budowlane zwykłe.

Tynki. Aprobaty techniczne (105 numerów aprobat 1993/1997) Instytutu Techniki Budowlanej. Katalog 1998 r., Warszawa.

DIN 18 550. Putz; Begriffe und Anforderungen. (Tynk; pojęcia i wymagania).